

פירות הסרבנות והמחאה

עמ' 3

זה הדיר

زو هديرخ ZO HADEREKH

גיליון 13 / 29 במארס 2023

ביבי הביתה

הימין נגד הדמוקרטיה הישראלית, דמוקרטיה חלקית ככל שתהיה. זו מלחמה נגד הפשיזם וחייבים לנצח בה. לכן, אין מקום לפשרות, אין מקום "לעצירת החקיקה עד שיירגעו הרוחות" ואין מקום למתווכים – יהיו אלה הנשיאים בווי הרצוג או ג'ו ביידן.

החקיקה נבלמה, אך כעת חיוני לפעול להפלת הממשלה. ברוח זו פרסמו חד"ש ומק"י (27.3) קריאה תחת הכותרת "להעמיק את המאבק בפשיזם ולסלק מייד את ממשלת ההפיכה". לדבריהן, "הדמוקרטיה הישראלית תמיד הייתה חלולה וסלקטיבית כי הייתה מבוססת על העליונות היהודית ועל אפליית החברה הערבית. לכן אין זה מפתיע שהחברה הערבית אינה רואה עצמה חלק מהמחאה הנוכחית". אך "אסור שהביקורת המוצדקת על מוסדות הממסד ובהם בית המשפט העליון, תגרום להתעלמות מסכנות הפשיזם. הכוחות המתקדמים בחברה הערבית והיהודית, האוכלוסיות המוחלשות, מוכרחות להתנגד למתקפה הפשיסטית".

מק"י וחד"ש בירכו על העמקת המאבק העממי הרחב נגד ההפיכה הפשיסטית, אבל קראו לכינון מציאות שונה: של שיווין לאומי ואזרחי, למען מדינה שתפסיק לשלוט בעם אחר, ולחברה של צדק ורווחה.

פיטורי שר הביטחון יואב גלנט (ר' עמ' 3) היו הגפרור שהצית את התבערה הגדולה ביותר מאז החלו המחאות ההמוניות נגד שלטון הימין וההפיכה המשטרית שהוא מקדם – תבערה שכללה את שורות הקואליציה שבשלטון. שתיקתו הממושכת של מחולל הטירוף הרודני, ראש הממשלה בנימין נתניהו, רק העמיקה את המשבר השלטוני. הניסיון לפתור את התסבוכת באמצעות קומבינה על גבי קומבינה, שיטה האהודה במיוחד על נתניהו, לא הביאה לתוצאות המצופות. שלושה חודשים לאחר תחילת כהונת הממשלה, הספינה השלטונית לא מפליגה לשום מקום והסדקים שנפערו בה מאיימים להורידה למצולות.

המחאה ההמונית, הדמוקרטית והנחושה, היא האחראית לסדקים שנפערו. בלעדיה ההסתדרות לא הייתה מכריזה על שביתה כללית (ר' עמ' 5), בלעדיה האוניברסיטאות והמכללות לא היו משביתות את הלימודים, בלעדיה הצונאמי הפשיסטי היה עובר מעל ראשי רוב האזרחים, בדומה לחקיקת חוק הלאומי ביולי 2018 ברוב של 65 חברי כנסת מול התנגדות של 55.

אבל המלאכה טרם הושלמה. הצלחות בקרב לא תמיד מסתיימות בניצחון במלחמה. מלחמה זו פתחה ממשלת

מכתבים למערכת

מדוע הצטרפנו לגוש נגד הכיבוש

המחאה נגד ההפיכה המשפטית שמקדמת ממשלת ישראל מתרחבת. הקולות המרכזיים הנשמעים במחאות מדגישים את ההחלשה הצפויה של מוסדות המשפט, את ערעור עקרון הפרדת הרשויות ואת ביטול עקרון האיזונים והבלמים - נדבכים בסיסיים בכל חברה דמוקרטית. אלה סוגיות מהותיות ובוערות המשליכות על פעילות מגוון מוסדות וגופים בישראל. משכך, הן ישפיעו על עתידם של מיליונים החיים בין הירדן לים.

אך חשוב להכיר בעובדה כי בישראל מעולם לא התקיימה דמוקרטיה במובנה המהותי: במשך עשורים חיים מיליוני פלסטינים בגדה המערבית וברצועת עזה תחת הכיבוש הישראלי. אלה היו ועודם משוללי זכויות וחירויות בסיסיות. הם אינם מיוצגים בכנסת, ואינם יכולים להצביע או להשפיע על תהליכי קבלת ההחלטות הנוגעים בכל פרט במציאות חייהם. גם הערבים-פלסטינים אזרחי ישראל ותושבים נוספים בישראל, במיוחד אלה שאינם מוגדרים יהודים, חשופים זה שנים לאפליה ממסדית ושיטתית.

בימים אלה נשואות עיני רבים לעבר הגדה המערבית. זאת סביב אירועי הדמים הקשים, בהם הפוגרום בחווארה. עם זאת, חיוני לזכור כי הצעדים בהם נוקטת הממשלה להעמקת הכיבוש בגדה המערבית משליכים ישירות גם על חייהם של יותר משני מיליון תושבי עזה. הפלסטינים בעזה, אשר רבים מהם פליטים או צאצאי פליטים מ-1948, קשורים באינספור קשרים משפחתיים, כלכליים, חברתיים ולאומיים עם הפלסטינים בגדה המערבית, כמו גם עם הערבים-הפלסטינים אזרחי ישראל. הפשעים שביצעו המתנחלים בחווארה ובגיבוי הצבא הם תוצאה של המדיניות הישראלית, השוללת מתושבי עזה גישה לבני ולבנות משפחתם, לטיפול רפואי, לפרנסה ולחיים בכבוד.

בליץ החקיקה הנוכחי הוא המשך של ההסכמים הקואליציוניים שנחתמו בתהליך הקמת הממשלה. הוא מעיד על כוונה ברורה: העמקת משטר העליונות היהודית, האצת הסיפוח דה-יורה בגדה המערבית והחרפת בידודה של רצועת עזה. כל זאת תוך צמצום נוסף של האפשרויות המעטות ממילא להגנה על זכויותיהם של קבוצות המיעוט בישראל. המהלכים המסוכנים שמקדמת הממשלה משקפים פגיעה רחבה בחברה האזרחית בישראל, והיא מתכננת מתקפות ממוקדות נגד ארגוני זכויות האדם.

עשורים של כיבוש, נישול ודיכוי, ובתוכם 16 שנים של מצור חונק ובלתי חוקי על רצועת עזה, הוכיחו כי ישראל מתנערת מחובותיה כלפי הפלסטינים. בנוסף, היא מסרבת להכיר באחריותה להגן על זכויותיהם הבסיסיות. ארגון גישה ממשיך בפעילותו להגן על זכותם של התושבים הפלסטינים לחופש תנועה ועל זכויות רבות נוספות התלויות בה. גישה החליט להצטרף למחאות השבועיות במסגרת "הגוש נגד הכיבוש" כדי להשמיע קול ברור: לא קיימת ולא תתקיים בישראל דמוקרטיה בלא זכויות אדם לכולם. חיוני כי המאבק למען דמוקרטיה יכלול מאבק נגד הכיבוש והאפרטהייד.

תניה הרי, מנכ"לית גישה

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיכת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

מתווה הרצוג הוא מתווה נתניהו

"מתווה הנשיא הרצוג יבטיח שנתניהו יהיה ראש הממשלה הנצחי של מדינת ישראל, עם ממשלה רחבה ושליטה מוחלטת בכנסת ובמערכת המשפט, בין אם יורשע ובין אם לאו. היחידים שיכולים למנוע זאת הם המפגינים ברחובות. אלה לא מתבלבלים, ומבינים כי מתווה הפרשה של הנשיא הרצוג מוביל גם הוא למשטר דיקטטורי, וכי הוא עלול להביא לתוצאה לא פחות חמורה מהחקיקה שמובילים השר לוי ו"כ רוטמן".

איתי מק, "העין השביעית", 18.3

בלוד נלחמים באלימות באמצעות גירוש תושבים

"ראש עיריית לוד, יאיר רביבו, איים על תושב העיר שירו לעבר ביתו, כי ידאג להרוס את ביתו אם לא יעזוב את לוד עם משפחתו. בעירייה הסבירו כי זו האפשרות היחידה למנוע את הסכנה לאותו תושב ולשכניו. התושב, סברי (שם בדוי), מתגורר בשכונת 'נווה אלון' בלוד - שכונת וילות מעורבת בה מתגוררים יהודים וערבים. לדברי העירייה, בחצי השנה האחרונה נורה הבית שוב ושוב, ולאחרונה אף נפגעו בתים שכנים. המשטרה טרם עצרה את האחראים לירי, מה שהביא את ראש עיריית לוד, יאיר רביבו, לפנות אל סברי. 'אם לא תעזוב היום, מחר בבוקר אחל בהליכים לצו הריסה, ומשם לא ניתן ללכת אחורה. זהו, הורסים לך את הבית', נשמע רביבו אומר לסברי".

דניאל דולב, "השומרים", 14.3

משנה שם אבל לא משנה מזל

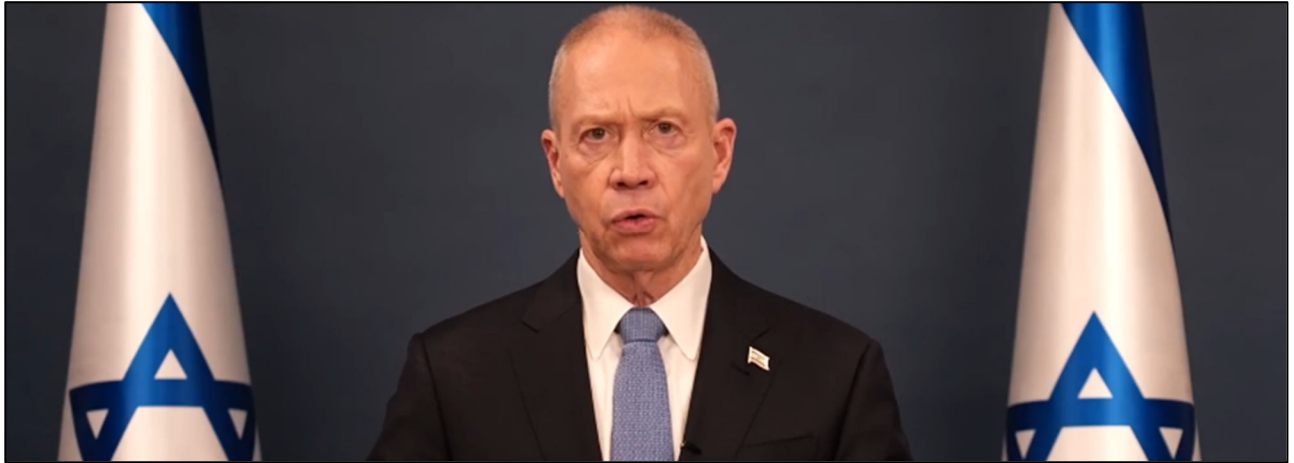
"שנים של חריגות, שימועים, התראות וקנסות גדולים הביאו את אחת החברות המזהמות בישראל לטפל בבעיה, אך רק במובן הקוסמטי. הנהלת חברת 'פז' מיישרת קו עם חברות מזהמות נוספות ותקיים הצבעה על השמטת המילה 'נפט' בשמה, בניסיון לשפר את תדמיתה. אך לתושבי אשדוד והסביבה הדבר רחוק מלהספיק".

יעל געתון, "שקוף", 16.3

השליטה בנתונים של הנתונים

"נתניהו מעוניין לשלוט בנתונים באמצעות נתונים. מהשימוש המסיבי של ראש הממשלה באפליקציות מעקב במערכות הבחירות, דרך הסתמכותו הכושלת על איכוני השב"כ בתקופת הקורונה ועד לניסיון השתלטותו על הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה: השימוש בנתונים קורץ למנהיגים בעלי נטיות סמכותניות. נתונים ציבוריים אמורים להיות בסיס למדיניות ולהתחלת הדיון הציבורי - לא לסופו. ברור אפוא מדוע חשובה לנתניהו השליטה בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. ביום שהמוסד האמון על איסוף הנתונים על אודות הציבור ועל פרסום הנתונים עבור הציבור יהיה נתון לשליטה פוליטית, כל המידע הציבורי ייראה כפי שנראו טבלאות יעילות איכוני השב"כ".

פרופ' ענת בן-דוד, "העין השביעית", 15.3

פירות הסרבנות והמחאה

רק על הדיקטטורה שחותרת הממשלה לכוון בישראל - אלא גם על הדיקטטורה הצבאית הקיימת בשטחים זה עשורים. ובכל זאת - קו ישיר מחבר בין גילויי הסרבנות: השאיפה למגר את שלטון הימין ולכוון דמוקרטיה. גלנט מקברניטי הכיבוש, אך הוא אפיזודה חולפת - השליטה בעם הפלסטיני נמשכת.

אפרים דויד

טקס הזיכרון הישראלי-פלסטיני

ייערך בפארק הירקון בתל אביב

טקס יום הזיכרון הישראלי-פלסטיני ייערך ב-24 באפריל בפארק הירקון בתל אביב, לראשונה מאז 2019. בשלוש השנים האחרונות התקיים הטקס באופן מקוון, זאת בשל מגפת הקורונה. בטקס, שעורכות זו השנה ה-18 התנועות לוחמים לשלום ופורום המשפחות השכולות, צפויות לנאום ארבע משפחות שכולות ישראליות ופלסטיניות.

לפי שעה לא ברור אם בכוונת שר הביטחון יואב גלנט להקשות על כניסתם לישראל של פלסטינים המעוניינים להשתתף בטקס. בשנת 2019 נערך הטקס בהשתתפות אלפים. שר הביטחון דאז, אביגדור ליברמן, סירב לאפשר לפלסטינים תושבי השטחים הכבושים להשתתף באירוע. אך בג"ץ פסק כי יש לאפשר למאה משפחות פלסטיניות להיכנס לישראל כדי להשתתף בטקס. בפעמים קודמות שבהן התקיים האירוע, ערכו אנשי ימין הפגנות אלימות ואף תקפו משתתפים.

מארגני הטקס פתחו קמפיין גיוס משאבים בינלאומי למימון הטקס. במסגרתו הצהירו על כוונתם לגייס כחצי מיליון שקל. "כולנו עוברים ימים לא פשוטים בחודשים האחרונים. אנו עוקבים בעיניים נדהמות אחר המתקפה הנפשעת על בסיסי הדמוקרטיה הפנים-ישראלית. מובילה אותה ממשלה שנבחרה כדי להנהיג את המדינה, ולא כדי לשנות את שיטת המשטר. רבים יוצאים לרחובות כדי למחות על התוקפנות הזאת", מסרו.

עוד הוסיפו: "גם הפלסטינים שבינינו עוקבים בדאגה אחר הנעשה. שינויים אלה רלבנטיים ביותר גם כלפיהם: ממשלת ישראל קובעת כיצד ייראו חייהם של מיליוני הפלסטינים שחיים מצדה האחר של הגדר. שם, מפעילה הממשלה זה עשרות שנים שלטון צבאי קשה ואכזרי, השולל זכויות אדם ונוטל חיים כמעט מדי יום".

שעה שמאות אלפים הפגינו במוצאי שבת (25.3) ברחבי הארץ נגד שלטון הימין (ר' עמוד השער), קרא אחד מנציגי הבכירים של ממשלת הימין הקיצוני, שר הביטחון יואב גלנט, לעצור את החקיקה הרודנית - מה שהוביל לפיטוריו למחרת. "האירועים המתחוללים בחברה הישראלית אינם פוסחים על צה"ל. תחושות של כעס, כאב ואכזבה עולות מכל עבר ובעוצמה בה לא נתקלתי מעולם. אני רואה כיצד מקור עוצמתנו הולך ונשחק. כשר הביטחון של מדינת ישראל אני אומר בצורה הברורה ביותר: השסע ההולך ונפער בחברה חודר לצה"ל ולגופי הביטחון. זו סכנה ברורה, מידית ומוחשית לביטחון המדינה", הצהיר גלנט (בצילום לעיל - בעת נאום בפני נציגי התקשורת).

הודעתו של גלנט (אשר דאג להדגיש: "אני איש ימין, חבר בתנועת הליכוד, המאמין בעקרונותיה ומחויב לערכיה") מסמנת הישג פוליטי משמעותי שהשיגה המחאה ההמונית עד כה. בעקבות המחאה, עולים אחוזי הסרבנות בקרב הקצינים וחיילי המילואים - מהטייסים וחיילי יחידת המודיעין 8200, ועד לתותחנים. על פי דיווח באתר "וויינט" (24.3), חיילים בשירות סדיר צולמו במדים בעודם מפיצים סרטונים נגד ההפיכה המשטרית.

גל הסרבנות הגדול ביותר שידעה המדינה

אתר "מחאת המילואימניקים" מונה כבר למעלה מ-10,000 חותמים על מכתבי הסירוב השונים. ארגון הסרבנים הוותיק ביותר בישראל יש גבול (אשר הוקם ב-1982 על רקע הפלישה הנפשעת של ישראל ללבנון) בירך "על ההתעוררות העצומה הזו, וגם על הגיוון העצום שלה: מכל רחבי צה"ל, מכל רחבי הארץ, גברים ונשים, בגילים שונים. סרבנים אלה, כמו גם סרבניות וסרבני הגיוס, משרים על גל סרבנות עצום - הגדול ביותר בהיסטוריה של מדינת ישראל". "הסרבנות מגיעה מכל הכיוונים - המחאה נגד המטרות הפוליטיות של צה"ל גוברת. טווח הסירוב גדול מתמיד", הדגישו.

על רקע התחזקות תנועת הסירוב, נשפט סרבן הגיוס יובל דג בשבוע שעבר (23.3) לכליאה ראשונה - 10 ימים בכלא צבאי. זאת לאחר שבילה לילה במעצר. במקביל, עשרות אלפי חיילים חתמו על מכתבי סירוב שונים, והחלו להישמע דיווחים על סרבנות פעילה ואי-התייצבות לאימונים. סירובו של דג, המלווה על ידי רשת מסרבות, שונה מסרבנות המילואימניקים. החלטתו עמוקה יותר, ומוחה לא

רצח אישה שמיני מתחילת השנה

אדיסי אלבנה, בת 29, נרצחה בדקירות סכין בשבוע שעבר (24.3) בביתה בקריית אתא בידי בן זוגה. האחרון הסגיר עצמו לידי המשטרה זמן קצר לאחר הרצח. אלבנה היא האישה השמינית שנרצחה מתחילת השנה.

כוחות משטרה וכיבוי שהגיעו לזירת הרצח דיווחו כי נאלצו לפרוץ את דלת הדירה. פרמדיק מד"א חגי קולטון וחובש רפואת חירום במד"א אמיר סלומון דיווחו: "כשהגענו למקום, חברנו לכוחות המשטרה והכיבוי שפרצו את דלת הדירה. האישה הייתה מחוסרת הכרה, ללא דופק וללא נשימה. לאחר בדיקות רפואיות נאלצנו לקבוע את מותה במקום".

ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש-תע"ל) התייחסה לרצח: "אני כואבת לשמוע על הרצח של אישה נוספת, השמינית במספר מאז תחילת השנה. נתון זה צריך לזעזע את כולם. ימים ספורים לפני הרצח, הפילה הקואליציה את חוק האיוזק האלקטרוני שקידמנו. דם הנשים נשפך, והממשלה עסוקה בחקיקת חוקים דיקטטוריים. אני לא מבינה כיצד חברי הקואליציה מסוגלים לישון שעה שנשים נרצחות בשל סירובם להעניק להן הגנה וביטחון".

תומא-סלימאן ציינה: "במהלך הדיון האחרון בוועדה לביטחון לאומי, הישיר יו"ר הוועדה, ח"כ צביקה פוגל, מבט למצלמה והבטיח להחיל דין רציפות על חוק האיוזק. נותר לו זמן קצר לקיים את הבטחתו - עד סיום מושב הכנסת הנוכחי. אני קוראת לפוגל - אל תעשה הון פוליטי משקרים, הבא את החלת דין הרציפות על חוק האיוזק האלקטרוני למליאה בהקדם האפשרי. הבטחת - קיים, מנע שפך דם נוסף".

ורדית דנציגר, מנכ"לית העמותה ל.א., לא לאלומות נגד נשים, הוסיפה: "דם הנשים הותר, והאלימות נגד נשים היא מכת מדינה. הממשלה מסרבת לטפל באלימות בקנה מידה לאומי, ומסרבת להקצות את התקציבים והמשאבים הדרושים למיגור התופעה. ההחלטה לדחות את הצעת החוק לאיוזק אלקטרוני, אשר יגן בפועל על נשים מפני בעליהן האלימים, היא לא פחות מביזיון".

יו"ר נעמת, חגית פאר, אמרה בתגובה כי "הממשלה מסכנת באופן ישיר את חיייהן של נשים בישראל. הקואליציה מעבירה חוקים רבים, אך רק כאלה הנוגעים לאינטרסים אישיים".

נשיא אוניברסיטת ת"א: צעדי הממשלה דומים להפיכה צבאית

"יום השיתוק הלאומי", שנערך בשבוע שעבר (23.3) ברחבי הארץ במחאה נגד ההפיכה המשטרית שמובילה ממשלת הימין הקיצוני, היה יום מאבק נחוש בפשיזם ולמען הדמוקרטיה. בהפגנות, בעצרות ובחסימות הכבישים בלשו הצעירים, הסטודנטים ומרצים במוסדות להשכלה גבוהה. הפגנה גדולה במיוחד יצאה בשעות הבוקר מאוניברסיטת תל-אביב. בהפגנה השתתפו סטודנטים, מרצים ואנשי סגל מינהלי. הלימודים ברוב הכיתות הופסקו, ואלפים נאספו בכיכר אנטין בכניסה לאוניברסיטה ברמת אביב. מהכיכר יצאה צעדה גדולה בהובלת ראשי האוניברסיטה בהווה ובעבר, אשר החזיקו כרזה גדולה ובה נכתב: "חובה להתנגד". בתום הצעדה נערכה עצרת מול הכניסה למכללת סמינר הקיבוצים. בין הדוברים הרבים בלט נשיא אוניברסיטת תל אביב, הפרופסור למשפטים אריאל פורת. פורת התריע: "אם הממשלה תסרב לקבל פסק דין של בית המשפט העליון, יהיה הדבר שקול להפיכה צבאית". פורת הדגיש כי במקרה כזה יהיה חיוני להשבית את הלימודים בהשכלה הגבוהה. לדברי פורת, "בכל מדינה דמוקרטית בעולם, בלא יוצא מן הכלל, מי שמפרש את המשפט עבור הרשויות השונות, לרבות מפכ"ל המשטרה, הרמטכ"ל והממשלה הוא בית המשפט. משבר חוקתי הוא מצב שבו בית המשפט העליון פוסל את החקיקה, או את חלקה, והממשלה מסרבת לציית. לצערי ישנם גורמים בממשלה, לרבות שר המשפטים, שהצהירו כי יסרבו לקבל את החלטת בית המשפט העליון אם תפסל החקיקה". פורת הדגיש: "אם יתחולל משבר חוקתי, פירוש הדבר כאוס. ממשלה המובילה את הציבור למשבר חוקתי ולא מציינת לפסיקה של בית המשפט העליון, היא עבריינית", והוסיף: "במצב כזה משתנים כללי המשחק. אם באוניברסיטת תל-אביב מדובר, נעשה כל מה שאפשר במסגרת יכולותינו להיאבק, כולל השבתה, אם חס ושלום נגיע לנקודה זו".

לפיד וטיבי נועדו במטרה לתאם את המאבק בימין

על רקע המחאות ההמוניות הגוברות, נועד ראש האופוזיציה ח"כ יאיר לפיד (יש עתיד) בשבוע שעבר (22.3) עם יו"ר סיעת חד"ש-תע"ל, ח"כ אחמד טיבי. זאת, לראשונה מאז תחילת המאבק בהפיכה המשטרית. לדברי לפיד, מטרת הפגישות הייתה "תיאום המאבק" בממשלת הימין. יצוין כי מאז הבחירות, נקט לפיד בגישה אנטי-דמוקרטית והחרים את סיעת חד"ש-תע"ל. זאת בתיאום מלא עם כל מפלגות האופוזיציה הציוניות ורע"מ. כך, הודרו נציגי חד"ש-תע"ל מהשיבויות, מההצהרות ומהדיוזמות המשותפות של לפיד ויתר מנהיגי האופוזיציה.

פגישתו של לפיד עם טיבי מעידה על ריכוך מסוים בהתנגדותו לשיתוף פעולה עם חד"ש-תע"ל, אך לא בהכרח על נכונותו לשלבה בישיבות התיאום של ראשי האופוזיציה. זאת בשל התנגדותו של יו"ר ישראל ביתנו, אביגדור ליברמן.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

ראשי ארגוני העובדים הכריזו מלחמה בימין

יו"ר ועד סגל ההוראה באוניברסיטה הפתוחה וחבר הנהגת כוח לעובדים; איריס פייט, יו"ר ועד סגל ההוראה באוניברסיטה הפתוחה; עו"ד איתי סבירסקי, מנהל איגוד מקצועי, כוח לעובדים; ד"ר אפרים דויד, לשעבר חבר ההנהגת ההסתדרות; פרופ' ענת זעירא, יו"ר המועצה המתאמת של ארגוני הסגל האקדמי הבכיר באוניברסיטאות; קארין סנדל, יו"ר ארגון שחקני ושחקניות הכדורגל של ההסתדרות; יאיר טרצ'יצקי, יו"ר ארגון העיתונאים לשעבר; ד"ר ירון מנדלסון, לשעבר יו"ר חטיבת הפסיכולוגים בהסתדרות; איתן קולדן, חבר בוועד עובדי מקורות; עו"ד אמיר בשה, יועץ משפטי לוועדי עובדים ולאגודים מקצועיים; וגד רביד, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות ויו"ר ועד העובדים בחברת סאפ.

עוד הצטרפו לקריאה: ד"ר ריי ביטון, יו"ר מרשם - ארגון המתמחים בישראל; ריקי בליך, יו"ר שח"ם - ארגון השחקנים והשחקניות; רן שהרבני, יו"ר ועד עובדי מתף; אלי גרשנקרין, מנכ"ל ארגון העיתונאים והעיתונאיות; רחלי סעדיה גול, יו"ר ועד עובדי פזגו; אסי דיין, יו"ר ועד הנדסאים, טכנאים ומהנדסים ברשות שדות התעופה; ארנון נאור, יו"ר משותף צלילים - איגוד המוסיקאים והמוסיקאיות; גיורא ואלה, מנכ"ל אקט - איגוד עובדי תעשיית הקולנוע והטלוויזיה; גלי רשף, יו"ר אקט - איגוד עובדי תעשיית הקולנוע והטלוויזיה; דוד (מיקו) צרפתי, יו"ר ועד עובדי חברת החשמל לשעבר; דומיניק דיאמנט, יו"ר ועד עובדי בזק אונליין; חן כושר, יו"ר ועד עובדי מנורה מבטחים ביטוח; מיה ניב, יו"ר ועד עובדי סלקום; עו"ד נאוה פינצ'ק-אלכסנדר, יועצת משפטית לוועדי עובדים ואגודים מקצועיים; שי בירן, לשעבר סמנכ"ל כלכלה ומדיניות בהסתדרות; חנוך ליבנה, לשעבר יו"ר ועד עובדי הבנק הבינלאומי; שי תקן, לשעבר ראש הלשכה המשפטית באגף לאיגוד מקצועי ויו"ר האגף להתאגדות עובדים בהסתדרות; שרית עיני-אביב, מראשי ארגון עובדי התקשורת; ותומר רוזניק, סגן יו"ר ההסתדרות ויו"ר סיעת מרצ בהסתדרות.

נוסף לפרופ' זעירא, חתמו על הקריאה רוב ראשי ארגוני עובדי ההוראה במוסדות להשכלה הגבוהה ובהם: פרופ' אודי מקוב, חבר ועד ארגון הסגל האקדמי אוניברסיטת חיפה; ד"ר אור מאיר, חבר ועד ארגון הסגל האקדמי הבכיר, אוניברסיטת חיפה; פרופ' אורי גופנא, יו"ר ועד ארגון הסגל האקדמי הבכיר באוניברסיטת תל אביב; פרופ' גיא דוידוב, לשעבר יו"ר ועד ארגון הסגל האקדמי באוניברסיטה העברית; ד"ר ליאור לוי, חבר ועד ארגון הסגל האקדמי הבכיר, אוניברסיטת חיפה; פרופ' מיכאל מונד, לשעבר יו"ר המועצה המתאמת של ארגוני הסגל הבכיר באוניברסיטאות; נילי מדרר, מנכ"לית ארגון הסגל הזוטרי באוניברסיטה העברית; סיגל ויצמן אהרונים, חברת ועד הסגל המנהלי באוניברסיטה הפתוחה; פרופ' צבי קופליק, יו"ר ארגון הסגל האקדמי הבכיר של אוניברסיטת חיפה; ד"ר רם רשף, חבר ועד ארגון הסגל האקדמי הבכיר, אוניברסיטת חיפה; פרופ' שאול אורג, סגן יו"ר ועד ארגון הסגל האקדמי הבכיר באוניברסיטה העברית; פרופ' שולי וינטנר, לשעבר יו"ר ארגון הסגל האקדמי הבכיר באוניברסיטת חיפה; פרופ' שגב ברק, לשעבר יו"ר ארגון הסגל האקדמי הבכיר, אוניברסיטת תל אביב; עמית שמרת, לשעבר יו"ר ארגון סגל ההוראה באוניברסיטת בן גוריון; פריה טוך, מקימת ועד עובדי המחקר והפדיוקט באוניברסיטת תל אביב.

נמרוד עובד

עוד בטרם הכריזה ההסתדרות הכללית על שביתה כללית במשק, פרסמה קבוצה גדולה של מנהיגי עובדים וראשי ועדים גילוי דעת נגד ההפיכה המשטרית שמובילה ממשלת הימין הקיצוני. זאת, ערב "יום השיתוק הלאומי" שנערך בשבוע שעבר (23.3). השביתה הייתה קצרת מועד ורבים מקווים שתתחדש. יו"ר ההסתדרות ארנון בר-דוד החליט להפסיקה לאחר יום בודד, למרות קולות רבים בקרב וועדי העובדים שקראו להמשיכה עד לגניזת החקיקה.

גילוי הדעת הוא קריאה ברורה להצטרף למאבק בהפיכה. זו הפעם הראשונה בה התבטאו מנהיגי עובדים באופן רשמי נגד ההפיכה מאז החלה המחאה ההמונית. גילוי הדעת, עליו חתומים בכירים בהסתדרות, בכוח לעובדים, במועצה המתאמת של ארגוני הסגל הבכיר באוניברסיטאות ובארגוני עובדים נוספים, מציין כי הפגיעה במערכת המשפט "תוביל להשתלטות הממשלה על בתי הדין לעבודה ובכך לפגיעה בזכויות העובדים". זאת נוסף ל"סכנות שתביא ההפיכה על כלל האזרחים". עם זאת, ההסתדרות טרם התייחסה לגילוי הדעת, זאת למרות שכבר נקטה עמדה רשמית נגד החקיקה שמובילה ממשלת הימין.

בגילוי הדעת נכתב: "אנו, מנהיגי עובדים ואנשי עבודה מאורגנת בעבר ובהווה החתומים מטה, מתנגדים לשינויי החקיקה שמקדמת החקיקה". עוד נכתב: "מדובר במהלך הפוגע לא רק בדמוקרטיה, אלא גם בעבודה המאורגנת ובכלל ציבור העובדים בישראל. במידה שהחקיקה תעבור, היא תפגע אנושות במעמדם ובעצמאותם של בתי הדין לעבודה, והם יהיו נתונים לחלוטין למרות הממשלה. משמעות הדבר כי זכויות המעוגנות כיום בפסיקה - לרבות זכות השביתה, הזכות לשימוע, הזכות להגנה מפני התעמרות בעבודה ועוד - צפויות להישחק ואף להיעלם. נוסף לכך, אפשרותם של ארגוני העובדים להוביל וללוות מאבקי עובדים לשיפור תנאי העסקתם - תוגבל".

"אנו מצפים מהקואליציה להפסיק את החקיקה לאלתר. אנו קוראים לכל ציבור העובדים בישראל - המאוגדים ואלה שאינם - להצטרף למאבק לפני שיהיה מאוחר. זאת כדי למנוע שחיקה קשה של זכויותינו ושל מעמדנו", הודגש.

בר-דוד מתבצר בעמדתו

עד השבוע האחרון, התעקש בר-דוד, להגן על ממשלת הימין. הוא אף פרסם מכתב שנשלח לכל חברי ההסתדרות "על רקע המשבר החברתי-פוליטי במדינה". במכתב הודיע בר-דוד כי הוא "פועל במספר חזיתות במטרה לקדם שיח והידברות, שיאפשרו את יישוב הסכסוך והפילוג בעם". לדבריו, "המדינה - הבית של כולנו, על סף פילוג. עם זאת לא איכנס לוויכוח הפוליטי החוצה את המדינה". בר-דוד אפילו איים על המפגינים: "ישראל היא מדינת חוק, והסמכות להשבית את המשק נמצאת בידי יו"ר ההסתדרות בלבד". בפרפרזה לדבריו של לואי ה-14: "ההסתדרות זה אני". ארגון העובדים של הימין מצדד בצפוי בעמדתו של בר-דוד. יו"ר ההסתדרות הלאומית, יואב שמחי, אמר: "שביתה תגרום לפגיעה קשה בכלכלה הישראלית וביוקר המחיה של אזרחי ישראל".

מי בין החותמים?

לאחר פרסום גילוי הדעת, ביקשו מנהיגי עובדים רבים להצטרף אליו. להלן שמותיהם של ראשוני המצטרפים: תומר מלול, יו"ר ועד עובדי חברת הביטוח AIG; דורון טימור, סגן

השתתפות ערה במיוחד בישיבת ועדת המדע של הכנסת, שדנה בעתיד ההשכלה הגבוהה (צילום: הכנסת)

ח"כ אימן עודה, יו"ר ועדת המדע והטכנולוגיה, מתריע:

השתלטות הימין על האקדמיה

והאקדמיה למדעים. זאת, בדומה לצעדים שנקט במטרה להשתלט על הספרייה הלאומית.

דוברים רבים בדיון הדגישו את החשש מפני השתלטות פוליטית על מוסדות ההשכלה הגבוהה. מצב כזה, התריעו, ידכא מחשבה ביקורתית ויצירתית באקדמיה, ויפגע אנושות באפשרותו של המדע הישראלי לפרוץ דרך.

על המחאה לנקוט צעד אמיץ

ח"כ עודה, יו"ר הוועדה, הדגיש בדבריו כי לא ניתן להתעלם מכיבוש השטחים הפלסטיניים גם במסגרת הדיון החשוב בעתיד האקדמיה: "מה שמרחיק את האזרחים הערבים בישראל מהמחאה נגד ההפיכה הוא שהם מזהים את מסריה עם רצון להשיב את הסטטוס-קוו על כנו ותו לא. מארגני המחאה סבורים כי יצליחו להשיב את המדינה למצב בו הייתה לפני כשנה, הכל יהיה נפלא.

"ראשית, חיוני לשלב את האזרחים הערבים במחאה נגד ההפיכה המשטרית. הערבים, מצד, מוכרחים להיענות לקריאה ולצאת להפגין בתל אביב, בירושלים וביתר המוקדים. חובתנו להפגין, כי אנחנו לא רוצים מצב גרוע יותר. אך הדרך היחידה בה תוכל המחאה להציב תביעה קונקרטית לשינוי היא - הרחבת המחנה הדמוקרטי הקורא לכינון דמוקרטיה לכולם. פירושה של דמוקרטיה אמיתית הוא שלום ושוויון בין ערבים ליהודים."

בסיכום הדיון קרא ח"כ עודה לכלל המוסדות האקדמיים להצטרף להצהרת אוניברסיטת בן גוריון נגד ההפיכה המשטרית. הוא פנה אל אנשי האקדמיה בבקשה: "אל תשמשו עלה תאנה למשטר פשיסטי. המאבק שאתם מובילים מבורך, ולכן יש להעמיקו. אל תדרשו לחזור למה שהיה. במקום זאת דרשו אלטרנטיבה טובה וצודקת - דמוקרטיה לכולם."

ועדת המדע והטכנולוגיה התכנסה בשבוע שעבר (20.3) לדיון בהשלכות ההפיכה המשטרית שמובילה ממשלת הימין הקיצוני על המחקר האקדמי ועל מחקר הפיתוח בישראל. יו"ר הוועדה, ח"כ אימן עודה (חד"ש-תע"ל), פתח את הדיון בדברי ברכה לסנאט אוניברסיטת בן גוריון. הסנאט הכריז בפתח השבוע שעבר (19.3) כי ישבית את הלימודים באוניברסיטה במקרה שהממשלה תתמיד בהליכי החקיקה האנטי-דמוקרטית.

ח"כ עודה ציטט בפתח דבריו מתוך הכרזת הסנאט: "אנו מבקשים ומבקשות להדגיש כי החקיקה שמקדמת הקואליציה היא סכנה ממשית לא רק עבור עתיד הדמוקרטיה בישראל, אלא גם עבור עתיד ההשכלה הגבוהה - שהיא אחד ממנועי הצמיחה הכלכליים והתרבותיים המשמעותיים של המדינה. לא תיתכן אקדמיה חופשית ומשגשגת בהיעדר מנגנון דמוקרטי איתן. הפגיעה במערכת המשפט תגרוור התערבות פוליטית בכל תחומי החיים האקדמיים: בחלוקת התקציבים; במינוי ההנהלות; בצמצום או אף בביטול החופש האקדמי; ובהתערבות פוליטית בתכני הלימוד והמחקר."

סכנה מוחשית לעתיד המחקר

הדוברים שהשתתפו בדיון התריעו כולם על הסכנה הנשקפת לעתיד האקדמיה והמחקר בישראל בצל החקיקה האנטי-דמוקרטית. פרופסור פרץ לביא, יו"ר המועצה הלאומית למחקר ופיתוח ונשיא הטכניון לשעבר, ציין כי 90% מהמימון למחקר ופיתוח בישראל מקורם במגזר הפרטי, וכי 54% מתוכו מגיעים ממקורות חוץ. לביא התריע כי בריחתם של משקיעים זרים מישראל תגרוור צמצום משמעותי בהיקף המחקר בישראל.

פרופסור דוד הראל, נשיא האקדמיה הלאומית למדעים, התריע כי החקיקה תאפשר לשר החינוך לחתור להשתלטות פוליטית על מוסדות ההשכלה הגבוהה - הות"ת, המל"ג

פטר מרטנס (צילום: מפלגת העובדים של בלגיה)

ריאיון עם פטר מרטנס מזכ"ל מפלגת העובדים של בלגיה מארגנים גם במקומות עבודה וגם בשכונות

ודוברים שפות שונות: פלמית בצפון וצרפתית בדרום. במהלך ההיסטוריה, ניצלה הבורגנות הבדלים אתניים ולשוניים כדי לפלג את העובדים. חיוני לעבוד בשיתוף פעולה ולהניח בצד את ההבדלים. אני משוחח עם עובדים רבים מדי יום, והם מספרים כי הם מודאגים בנוגע לשחיקה בשכרם, לעתיד הפנסיות שלהם, למצב הצעירים המובטלים ולהשלכות שינוי האקלים על חייהם. חששות אלה משותפים לכלל השכירים ללא הבדל מוצא או מגדר.

במשך שנים מתנהל ויכוח האם תשתית ההתארגנות המעמדית היא בשכונות המגורים או במקומות העבודה. מה דעתך?

עד לאחרונה סברנו כי ארגון מקומות העבודה קודם לכל. כעת, אנו פועלים בשני המישורים משום שלא פשוט לארגן את העובדים במקומות עבודתם. זאת בשל השינוי שחל באופני הייצור. לכן אימצנו אסטרטגיה לפיה ארגון העובדים יתבצע גם בערים ובשכונות המגורים. כך מתאפשר לנו לבנות אט אט חלופה סוציאליסטית. בשנים האחרונות למדנו להשתמש ברשתות החברתיות בעילות רבה. הבנו כי הטכנולוגיה אינה האויב, וכי חיוני ללמוד להשתמש בה למטרותינו. אנו יוצרים קשר עם פעילים דרך רשתות בווטסאפ, מצייצים בטוויטר ויוצרים סרטונים, אותם אנו מפיצים באפליקציה טיק-טוק.

ההשפעה של נאט"ו חזקה במיוחד. כיצד אתם מתמודדים עם אתגר זה?

הקונסנזוס בבלגיה סביב לגיטימיות נאט"ו רחב יותר אפילו מהקונסנזוס הניאו-ליברלי. נאט"ו הוקמה לאחר מלחמת העולם השנייה, והמזכיר הכללי השני שלה היה ראש ממשלת בלגיה לשעבר ומנהיג המפלגה הסוציאל-דמוקרטית הנרי ספאק.

לסוציאל-דמוקרטיה ברית חזקה עם נאט"ו, וזו נוצרה במקור כריאקציה לברית המועצות. היחס הזה לנאט"ו טבוע בפוליטיקה הבורגנית הבלגית עד היום. אנו קוראים תיגר על הקונסנזוס הזה, והוא אכן מתחיל להיסדק. אנו מדגישים את המסר: "איננו רוצים להיות כלי המשחק של ארה"ב". האיחוד האירופי רוכש מארה"ב ציוד ונפט במיליארדי דולרים מדי שנה. הברית הכלכלית הזו יצרה תלות מוחלטת של האיחוד האירופי בארה"ב. אנו מתריעים באופן עקבי באשר להשלכות תלות זו על העובדים ועל כלל האזרחים.

מאנגלית: זוהר אלון

המגזין הסוציאליסטי "מונת'לי רווי" פרסם (9.2) ראיון שערך העיתונאי וההיסטוריון האמריקאי ויג'אי פרשאד עם חבר הפרלמנט הבלגי, הסוציולוג ומזכ"ל מפלגת העובדים הבלגית פטר מרטנס. מפלגת העובדים מסתמנת ככוח עולה בשמאל הבלגי. בשנים האחרונות פעלה המפלגה להעמקת קשריה עם כוחות שמאליים ברחבי העולם, ואף שלחה משלחות של חבריה הצעירים לישראל ולפלסטין. הפעילים נפגשו עם פעילים של הנוער של מפלגת העם הפלסטינית ושל ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי (בנק"י). להלן עיקרי הראיון:

פעילותך הפוליטית החלה במאבק להגנת הנמלים בבלגיה...

החילותי את פעילותי במפלגה ברגע קריטי בהיסטוריה, כאשר כוחה של בריה"מ נסוג, והעולם ראה בקומוניזם דבר שחלף לנצח. במקביל, נסק כוחו של הימין הקיצוני ברחבי אירופה. ב-1987, כאשר הייתי סטודנט באוניברסיטת אנטוורפן, נטלתי חלק בהתארגנות שנקראה "סטודנטים נגד גזענות". הפלישה האמריקאית לעיראק ב-1991 חשפה את התוקפנות האימפריאליסטית האמריקאית במלוא כיעורה.

אולם החוויה שעיצבה את תודעתי הפוליטית אכן הייתה מאבק הנמלים. בתחילת שנות ה-90, זממה ממשלת בלגיה לבנות את הנמלים מחדש במטרה להפריט אותם. התגייסתי לתמוך בעובדי הנמלים, וכך זכית לחיות בקרבם ולהכיר את מנהיגיהם. במהלך התקופה, שבתו העובדים במשך שבעה שבועות, ואף השתלטו על הנמלים. התרשמתי במיוחד מהאופן בו התנגדו העובדים לגזענות במקום העבודה - נתגלה כי עובדי הקבלן הטורקיים השתכרו פחות עבור אותה עבודה, וכל העובדים שבתו במחאה על הפרת זכויותיהם. המפלגה הייתה מעורבת במאבקים אלה, וכך נחשפתי לתפקידה החיוני של מפלגת עובדים המצביעה על דרך פוליטית סוציאליסטית.

פלגים מסוימים בשמאל האירופי סבורים כי חיוני לדאוג לזכויות העובדים ילידי המקום, ורק לאחר מכן למהגרי העבודה...

כל שילוב בין סוציאליזם ללאומנות שגוי מיסודו. מקומות העבודה ושרשרת הייצור כוללים קבלני משנה רבים. לכן, יש לראות במעמד העובדים מכלול אתני ומגדרי. עוד במאה ה-19 כתב פרידריך אנגלס על מעמד העובדים האירים במפעלים במנצ'סטר. גם היום, עובדים בבלגיה מהגרים רבים מבנגלדש, מפורטוגל ומאוקראינה. משימתנו כקומוניסטים לאחד את מעמד העובדים, ולא לפלגו. גם ילידי בלגיה מגוונים במוצאם

צילום מהסרט - אלוזיה מובהקת לסוגת סרטי הקונג-פו של המאה הקודמת

עליית סרטי הגיקים אינה מבשרת דבר

ומסתוריים), לאצבעות העשויות נקניקיות, או לדימוי המרכזי של "הכל בכל מקום" - פרעצל אמריקאי ענק ומחורר. חובבי "הכל בכל מקום" סבורים כי פער זה הוא למעשה מלאכת מחשבת מכוונת - הסרט מבצע פרודיזציה, ומשתמש בהגנחה ובדימוי פופ נגישים ברוח התקופה. אולם, לטענתי, עובדה זו היא בעיקר נקודת התורפה העיקרית שלו - הסרט וולגרי בעריכתו, ועצל בדימויים הפשוטים והפשטניים שהוא מציג. העובדה שהדבר נעשה במכוון היא בעטיו של הסרט, ולא לטובתו.

הניאו-ליברליזם בתור התרחיש הטוב ביותר

נקודה נוספת המרחיקה את "הכל בכל מקום" מסוגת המדע הבדיוני היא כשלוננו להציג מציאות דיסטופית אליה מתקדמת האנושות. למעשה, ההפך הוא הנכון - הוא מציג את עולמנו כטוב מבין העולמות האפשריים. הגיבורה, אם למשפחת מהגרים בארה"ב, חווה בכל התרחיש האפשריים אותם יכלה לחיות. היא מבינה כי המציאות הנוכחית באמריקה, זו של ניאו-ליברליזם ואימפריאליזם, היא הטובה מבין כולן. במסעותיה בין היקומים המקבילים, חיה הגיבורה את כל הקונפליקטים הפוטנציאליים עמם מתמודדות משפחות מהגרים: פערים בין דוריים; קשיי שפה; ועוני. אולם, בסופו של דבר, מבינה הגיבורה כי את כל אלה ניתן לפייס בשימור ערכי המשפחה הגרעינית ובקידוש האהבה הרומנטית.

סרטים העוסקים בדרימה של חיי הבורגנות אינם זרים לטקס פרסי האוסקר בלשון המעטה. החידוש במקרה זה מונח דווקא בקרב קהל מעריצי הסרט - אותם "גיקים" המכירים את החיים בשוליים התרבותיים והחברתיים. כבר מאז "מטריקס", שכאמור חב לו "הכל בכל מקום" תודה באופן מפורש, הפכו ה"גיקים" כוח משמעותי בתעשיית הקולנוע. עם זאת, עד היום לא ניתנה לסרטיהם גושפיקה של איכות, קל וחומר בדמות שבעה פרסי אוסקר, לרבות הסרט הטוב ביותר.

"הכל בכל מקום" לוקח חלק פעיל ביצירת קהל מעריציו. למעשה, עלילתו מורכבת בעיקר מבדיחות פנימיות ומאלוזיות פנים-תרבותיות שנועדו לספק את צרכיה של אותה קהילה. קל מאוד לשים לב לדבר בעת הצפייה בסרט. ההפקה הזולה והגרסיה הרומנטית לכאורה לאפקטים לא ממחשבים משרתים את הסרט כהפקת קאלט. לא מדובר במיפולציה - אין בסרט כל מיסתורין או ניסיון הסוואה. "הכל בכל מקום" מציג אוטופיה אמריקאית בהווה, אשר הגיעה לשיאה עם זכייתו באוסקר.

דורית גרסטנפלד

הזוכה הגדול של טקס פרסי האקדמיה האחרון (האוסקר) "הכל בכל מקום בבת אחת" (דניאל קוואן, דניאל שיינרט, ארה"ב, 2022) נחשב יוצא דופן במונחיה של האקדמיה לקולנוע. הוא אינו סרט הוליוודי במובן המקובל של המונח, אלא יצירה עצמאית דלת תקציב באופן יחסי.

כפי שהיטיב לנסח זאת אורי נתן במאמרו ב"זו הדרך" (שבוע שעבר (גיליון 12), הסרט משתייך לסוגה עצמאית, העושה שימוש מכוון בטכנולוגיה דלת תקציב ומציג זאת כשפה קולנועית אמנותית. נתן טוען כי החזרה לאפקטים שאינם ממוחשבים, ולהפקה זולה שאינה תלויה בהכרח באינטרסים של חברות ההפקה הגדולות, מבשרת קולנוע מסוג חדש.

לטעמי, הבשורה היחידה שמבשר הסרט היא זכייתו לראשונה בפרס האוסקר של "סרט גיקים" - סוגת סרטים המתחוללים בעולמות הפנטזיה והמדע הבדיוני, אשר סביבם עדת מעריצים התופסת את עצמה בשוליים התרבותיים והחברתיים. אינני בטוחה כי מדובר בבשורה גדולה לעתיד הקולנוע, אך במידה שכן, היא אינה מבשרת טובות.

מדע בדיוני? חשבו שנית

כסרט המצהיר על עצמו חלק מסוגת המדע הבדיוני, "הכל בכל מקום בבת אחת" נכשל בתיווך אחד ממאפייניה החשובים ביותר - עלילתו אינה מתחוללת בעתיד, והוא אינו מתיימר להציג מציאות אלטרנטיבית או דיסטופית. הוא אמנם משלב תמות השגורות בסוגת המדע הבדיוני, כגון ריבוי מציאויות ויקומים מקבילים, אך עולמות אלה מציגים בסך הכל מימוש שונה במקצת של כל התרחיש האפשריים בחייה של הדמות הראשית. בכך, כמעט כל אחד מהתרחישים מובילים לעתיד רגיל ומתקבל על הדעת. זאת, אולי, מלבד יקום מקביל אחד, בו אצבעות בני האדם עשויות נקניקיות - זו האלטרנטיבה הפרועה ביותר שמצליח הסרט להציג.

מבחינה קולנועית וסגנונית, לא מחדש הסרט חצי דבר. בימויו ועריכתו סטנדרטיים למדי, אם כי מכתבים קצב מהיר מהרגיל. השפה הקולנועית של הסרט מתייחסת בעיקר ל-"מטריקס" (האחיות רצ'אוסקי, ארה"ב, 1999) ולמגוון סרטיו של הבמאי האמריקאי הנודע קוונטין טרנטינו. בכך, קשה להשוות את "הכל בכל מקום" לקלאסיקות מד"ב חשובות, דוגמת "2001: אודיסאה בחלל" (סטנלי קובריק, ארה"ב, 1968) או "בלייד ראנר" (רידלי סקוט, ארה"ב, 1982). אלה, בניגוד ל"הכל בכל מקום", הציגו בשעתם קולנוע חדש מבחינה סגנונית, ושילבו דימויים עשירים, מורכבים וחדשניים. קשה להשוות את הדמיון הפרוע ואת היצירתיות שהציג "בלייד ראנר" (חלליות מרקדות ובניינים שחורים

יצירות אמנות במסדרונות גימנסיה הרצליה בתל-אביב (צילום: גימנסיה הרצליה)

הביאנלה האוטונומית הראשונה בגימנסיה הרצליה

בבצלאל. בין המשתתפים: יוסרה אבו-כף, שאול סתר, עדי אפעל, אביטל ברק ודנה יהלומי. הביאנלה היא יוזמה אוטונומית של אמנים, אנשי חינוך ואוצרים. המימון לאירוע גויס באופן עצמאי וללא כל תקצוב או מעורבות ממשלתיים. לדברי המארגנים: "הביאנלה שואפת להיות מוקד שיחבר בין אמנות עכשווית, חינוך וקהילה". ציבי גבע הוא יו"ר הוועדה המייעצת לביאנלה. האוצר הראשי הוא ד"ר רועי ברנד, הפועל יחד עם אוצרות-שותפות: סנדרה וייל ורולא ח'ורי.

יוסי אבו

פרטים נוספים על האירועים באתר הביאנלה:

<https://a-a-b.org>

שבוע שיר / לריסה מיכלר

* \ תמי אסולין

רך כפרגל נועה קלרך
פדיקור אמר אפפעעם
רקל סדק קטן
כפנפשה
קטן
פסיכולוג טיפול אפפעעם היא
רק קטן גדול
נפשהכך
נע
נחלגופה
פסיכולוג פדיקור
אפפעעם
רקרך
סדק

הביאנלה האוטונומית הראשונה לאמנות תל אביב תיפתח ביום שישי 31 במרס בגימנסיה העברית הרצליה בתל-אביב (רחוב ז'בוטינסקי 106). הביאנלה תימשך שבועיים, ותינעל ביום שישי 13 באפריל. האירוע רחב היריעה יהיה פתוח לקהל הרחב ללא דמי כניסה, וישלב עשרות תערוכות ואירועים בחללי בית הספר.

עשרות אמנים מהארץ ומחול

במרכז הביאנלה תעמוד התערוכה הבינלאומית "התנסויות בלמידה", בה יציגו 30 אמנים מהארץ ומהעולם. בין האמניות והאמנים המשתתפים: יוסרה אבו כף, פאטמה אבו רומי, פריד אבו שקרה, כריסטין אודלונד, לינה אוטום, ג'ק אגולון, ריצי'רד אשר, דועאא בדראן, יוהנה בילינג, איראדה ג'ומעה, עיסא גרייב, מנאר זועבי, קט טולקובסקי, מארק טרייב, אנטנש יאלאו, חלי יוזביץ, קרן יעלה גולן ואדר. שלי גוגנהיים, הילה לביב, אוהד מרומי, טינו סגל, דניאל סילבר, רביע סלפית, אשרף פואח'רי, שירה סגול, שלי פדרמן, שרון פקטורוביץ', פינקוס, יולי צרפתי, יארא קאסם מחאג'נה, חנא קובטי, מחמוד קייס, דינה שנהב ואסתר שניידר.

כמו כן, יתקיימו שיעורים פתוחים, מפגשים, סדנאות ואירועי למידה אלטרנטיביים בהשתתפות מורי ותלמידי הגימנסיה ואורחים מתחומים שונים. הפעילויות מיועדות לכל הגילים וללא תשלום. בין מעבירי הפעילויות: זאב דגני, לויסאנה קפלון, ציבי גבע, להלי פרילינג פדידה, עתר גבע, להב הלוי, הרב מיכאל מלכיאור, שרון עטיה קריגר, תמר מרין, רות פליס, אילת פרנק, תומר לביא ומגמת מדעי המחשב, רחל שאול, ברק לוי, אסף גמזו ובן מירס, רולא ח'ורי, רועי ברנד, ודים טליס ומגמת ההנדסה, חנה ג'האן פרוז וקולקטיב קוצ'ינסה.

עוד בתוכנית הביאנלה: סדרת אירועים והקרנות סרטים שיצרו אמנים, מרצים וסטודנטים מהמדרשה לאמנות בית ברל. בין המשתתפים: רותי סלע, גיא בן-נר, שחר יהלום, עידו בראל, רועי רוזן, עאישא ערער, צאלה גרינברג, אתי יעקובי, דוד זליכה לוי, דינה שנהב, אורלי סבר, רינת קוטלר, טל גפני, אפרת גל-נור, שי לי הורודי, רון עמיר והלל רומן.

ללא מימון או מעורבות ממשלתיים

הביאנלה תשלב בין השאר יום סדנאות בנושא אמנות ולמידה תחת הכותרת "ניסוי ותהייה". הסדנאות יהיו בשיתוף התוכנית ללימודי תואר שני במדיניות ובתיאוריה של האמנות

מורות האולפנים התפטרו

גבעתיים, גדרה, גן יבנה, גני תקווה וגשר הזיו. "לא נעצור עד ששכר המורים המתחילים יעמוד על 12 אלף שקל לפחות, ועד ששכר המורים הוותיקים יעלה", נמסר מארגון המורים.

עשרות סניפי דואר ייסגרו

כחלק מתוכנית ההפרטה

חברת הדואר מאיצה את מהלך סגירתם של עשרות סניפי דואר בישראל. זאת, במסגרת תכנית ההפרטה עליה החליטה הממשלה הקודמת בתמיכת ההסתדרות. אחד מעשרות הסניפים העומדים להיסגר יהיה סניף הדואר במשכן הכנסת הפועל זה עשרות שנים.

סגירת הסניפים צפויה לצאת לפועל לאחר חתימת שר התקשורת שלמה קרעי על חידוש הרישיון של חברת הדואר. קרעי תומך בהפרטת הדואר ובצמצום כלל השירותים שמעניקה המדינה לאזרחיה. 70 סניפי דואר כבר נסגרו ברחבי הארץ כחלק מתוכנית ההפרטה. לאחר חתימת השר, צפויים להיסגר עשרות סניפים נוספים: בירושלים (משכן הכנסת, רחביה, שערי ירושלים); בתל אביב (דרך השלום, וייצמן, התחנה המרכזית החדשה, שיכון ל'); בחיפה (דרך יפו, צ'ק פוסט); בבאר שבע (הדסה) ובטבריה (קריית שמואל).

העמותה "כן לזקן" התריעה כי הנפגעים העיקריים מסגירת הסניפים יהיו אזרחים קשישים בעלי קשיי נידות וחסרי מיומנות דיגיטלית.

זו הדרך

מברך את חברת המערכת הוותיקה וח"כ לשעבר

תמר גוז'נסקי

לרגל קבלתה את אות יקירת העיר בת ים

אירועי יום האדמה

ועדת המעקב

לענייני האוכלוסייה הערבית

עצרת עם בסחנין

חמישי, 30 במרס, בשעה 15:00

***

חד"ש סטודנטים אוניברסיטת ת"א

הקרנת הסרט

"30 במרס" / נידאל בדארנה

רביעי, 29.3, בשעה 20:00, בניין מקסיקו, חדר 121

אולפן ללימודי עברית ברמת גן (צילום: עיריית רמת גן)

כ-100 מורות לעברית באולפנים מסרו השבוע (26.3) את מכתבי התפטרותן. בשבוע שעבר ניצלו המורות את כל ימי המחלה שצברו ולא לימדו. המורות נקטו עיצומים על רקע מאבק השכר שהן מנהלות בחודשים האחרונים. התפטרותן תיכנס לתוקף בפתיחת שנת הלימודים ב-1 בספטמבר.

בעקבות המאבק שמנהלות כ-500 מורות אולפנים, המועסקות בידי משרד החינוך, הכריזה הסתדרות המורים סכסוך עבודה. לדברי מזכ"לית הסתדרות המורים, יפה בן דוד: "אם נציגי האוצר לא יישבו איתנו ועם נציגי משרד החינוך באופן מידי למו"מ רציני בנושא הסכם השכר של מורי האולפנים, נאלץ לנקוט את כל האמצעים הארגוניים העומדים לרשותנו, לרבות שביתה".

"משרד האוצר הציע כי עובדי ההוראה באולפנים יקבלו תוספת שכר בגובה 500 שקל בלבד. לפי ההצעה, הנושא יעוגן בהסכם השכר הקיים שנחתם ב-2022 ושתוקפו עתיד לפוג בדצמבר 2026. אנו מתנגדות להצעה ודורשות להחריג את האולפנים מהסכם השכר האחרון. אנו דורשות להוריד מסדר היום את הצעת משרד האוצר, אשר אין בה מענה ראוי לשחיקת שכר עובדי ההוראה באולפנים". הבהירה בן דוד.

במקביל למאבק מורות האולפנים, ממשיך ארגון המורים העל-יסודיים לנקוט עיצומים בתביעה לחידוש ההסכם הקיבוצי. בתחילת השבוע החלו הלימודים בשעה 12:00 בתריסר ישובים. הארגון מוחה על "זלזול משרד האוצר במורים וסירובו לנהל עמם מו"מ על הסכם שכר".

בין היישובים בהם ננקטו העיצומים הם ג'דידה-מכר, ג'וליס, ג'לג'וליה, ג'סר-א-זרקא, גבעת ברנר, גבעת שמואל,

השבוע באתר "זו הדרך"

המחאה נגד ההפיכה תימשך, זמרים תומכים בשלמה ארצי שוויתר על פרס ישראל, גל שביתות ללא תקדים בגרמניה, ועוד...

zoha.org.il

ת"ד 26205, ת"א 6126102, טל' 03-6293944, zohaderekh@gmail.com

אתר זו הדרך zoha.org.il מק"י: maki.org.il info@maki.org.il